

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 6 oktober 2004

Ö 3870-04

KLAGANDE

EY

Offentlig försvarare och ombud: advokaten GH

MOTPART

Riks åklagaren

SAKEN

Tillstånd att meddela restriktioner

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göta hovrätt, avd. 2, beslut den 10 september 2004 i mål B 2360-04

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut upphäver Högsta domstolen det av tingsrätten meddelade tillståndet för åklagare att inskränka EY kontakter med omvärlden.

För biträde åt EY i Högsta domstolen tillerkänns GH ersättning av allmänna medel med tretusensjuhundrafemtio (3.750) kr, avseende arbete. Denna kostnad skall stanna på staten.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

EY har yrkat att Högsta domstolen skall häva tillståndet för åklagare att meddela restriktioner enligt 24 kap. 5 a och 21 §§ rättegångsbalken.

Riksåklagaren har bestritt ändring.

SKÄL

Enligt 24 kap. 5 a § första stycket rättegångsbalken skall rätten, om den beslutar att någon skall häktas, förordnar att någon skall kvarbli i häkte eller medger förlängning av tiden för åtal, samtidigt på begäran av åklagaren pröva om den häktades kontakter med omvärlden skall få inskränkas. Tillstånd till sådana restriktioner får meddelas endast om det finns risk för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar sakens utredning (kollusionsfara). Av 14 § andra stycket samma kapitel framgår att en åklagare som begär tillstånd till restriktioner enligt 5 a § skall ange de omständigheter som begäran grundas på.

Enligt 24 kap. 21 § gäller bestämmelserna i 5 a § om tillstånd till restriktioner även i förhållande till beslut om häktning efter fällande dom.

Av de nu redovisade bestämmelserna framgår att rätten inte självmant får fatta beslut om tillstånd till restriktioner utan att det för att ett sådant tillstånd skall kunna meddelas krävs att åklagaren uttryckligen begärt det (jfr prop. 1993/94:24 s. 78 och prop. 1997/98:104 s. 65). Detta får anses gälla även i de fall då rätten prövar häktningsfrågan enligt 24 kap. 21 § rättegångsbalken i samband med en fällande dom.

Av huvudförhandlingsprotokollet från tingsrätten framgår att åklagaren yrkade att EY skulle kvarbli i häkte men överlämnade till rätten att avgöra om han skulle häktas även på grund av kollusionsfara och därmed även besluta om åklagaren också fortsättningsvis skulle äga rätt att ålägga honom restriktioner. Åklagaren har således inte framställt någon uttrycklig begäran om tillstånd att meddela restriktioner. Lagliga förutsättningar för att meddela ett sådant tillstånd har därför inte förelegat. Tingsrättens beslut om rätt för åklagaren att meddela restriktioner skall upphävas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Svensson, Victor (referent), Dahllöf,
Calissendorff och Widebeck
Föredragande revisionssekreterare: Lombach